

Vuk'uzenzele

Produced by Government Communications (GCIS)

Afrikaans/English

| January 2017

Infrastructure boost for schools

GOVERNMENT'S PROGRAMME for ensuring that learners have access to quality education infrastructure is making progress.

Minister of Basic Education Angie Motshekga interacts with learners at the launch of Bhungu Junior Primary school in Libode.

Siya Miti

The Eastern Cape has received the lion's share of government's multi-billion Rand Accelerated Schools Infrastructure Delivery Initiative (Asidi) programme, with over half of the schools built as part of the programme in the province, President Jacob Zuma said.

The President was speaking at the sitting of the National Council of Provinces in East London shortly after Basic Education Minister Angie Motshekga launched Bhungu Junior Primary School near Libode built as part of Asidi. The school cost R24 million.

Asidi is an R8.2-billion programme that is part of government's Strategic Infrastructure Projects effort, which aims to replace unsafe mud, asbestos and plank structures with solid structures.

"Since 2014, we have provided electricity to 180 schools, sanitation to 167 schools and water to another 248 schools."

"In the Eastern Cape alone, government has to date built 130 new state-of-the-

art schools," said President Zuma.

Many of the schools built through Asidi have computer labs with Internet access, science laboratories and resource centres. Being no-fee schools in poor areas, they also have nutrition centres.

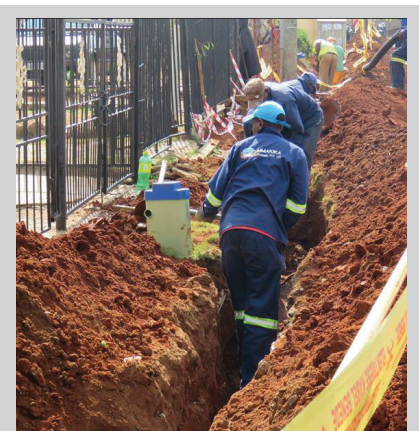
Since September this year, the Department of Basic Education has handed over no less than seven state-of-the-art schools to communities in the Eastern Cape, among them the R49 million Mxhume Secondary School and the R22 million Luxeni Secondary School in villages outside Lusikisiki and Mthatha.

Since its inception in 2011,

Asidi has provided water to 617 schools, sanitation to 425 schools and electricity to 307 schools that previously did not have access to these basic amenities.

Speaking during the opening of Bhungu Junior Primary School, Minister Motshekga said 217 replacement state-of-the-art schools have been built and handed over to communities nationally.

"Since 2014, we have provided electricity to 180 schools, sanitation to 167 schools and water to another 248 schools. We will not rest on our laurels until every South African learner has access to state-of-the-art school infrastructure," she said.

Councillors must transform communities

Page 4

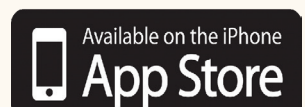

Gogos on the go

Page 7

ALSO AVAILABLE ON:

@VukuzenzeleNews

f Vuk'uzenzele

Websites: www.gcis.gov.za

www.vukuzenzele.gov.za

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za

Tel: (+27) 12 473 0089

Free Copy

Munisipaliteite keer terug na basiese beginsels

DIE TERUGKEER NA BASIESE BEGINSELS-PROGRAM

het 'n positiewe uitwerking op verskeie munisipaliteite landwyd.

Stephen Timm

'n Belangrike ingryping deur die Regering, wat meer as twee jaar gelede van stapel gestuur is om sukkelende munisipaliteite by te staan, is besig om vrugte af te werp.

Die Terugkeer na Basiese Beginsels-program, wat in September 2014 deur die Departement van Samewerkende Regering en Tradisionele Sake begin is, het ten doel om verskeie uitdagings in plaaslike regerings die hoof te bied. Dit sluit in politieke en administratiewe onstabiliteit, swak instandhouding en 'n gebrek aan gemeen-

skapsdeelname.

Die Regering bied intydse monitering van die belangrikste aanwysers, befondsing en kapasiteitsbou en gryp in wanneer dit kom by siviele eise of batebeslagleggings.

Die program bereik reeds positiewe resultate in twee Oos-Kaapse munisipaliteite, naamlik die Nelson Mandelabaai-munisipali-

teit en die Sondagsrivier-vallei-munisipaliteit.

In Junie 2016 het die Minister van Samewerkende Regering en Tradisionele Sake, Des Van Rooyen, gesê die ouditeur-generaal se verslag dui aan dat die departement se Terug na Basiese Beginsels-program en sy Operasie Skoon Oudit-ingrypings oor die afgelope paar jaar begin

het om sukses te behaal.

In 2010/11 het net 16 munisipaliteite en instellings ongekwalifiseerde oudits sonder bevindings gekry. Dit het sedertdien tot 72 munisipaliteite en instellings toegeneem. Die getal munisipaliteite wat afwysings en afkeurende opinies ontvang het, het afgeneem van 102 in 2010/11 tot 43.

'n Nasionale reaksieplan vir oudituitkomst is ontwikkel om provinsies en munisipaliteite leiding te gee met betrekking tot die fokusareas en kwartaallikse lewerbare uitkomst in reaksie op oudituitkomste.

Sedert Junie 2016 is 2 665 dissiplinêre verhore en afdankings asook gevalle van personeel wat voor

die finalisering van dissiplinêre verhore bedank het, op die databasis ingevoer.

Die databasis dien ook as 'n sentrale bron van inligting met betrekking tot dissiplinêre verhore. Met behulp van die databasis kan munisipaliteite voormalige werknemers op 'n swart lys plaas wat weens wangedrag ontslaan is.

Tydens sy begrotingsrede in Mei 2016, het Minister Van Rooyen gesê planne is in plek gestel om openbare deelname te verbeter deur wyksgebaseerde oorsigpanele vir dienslewering, asook verbeteringsplanne vir wyke (byvoorbeeld om straatligte betyds te herstel, gras te sny en waterlekkasies te herstel). **V**

Dienslewering in die kollig

DIENSLEWERING is 'n topprioriteit in Nelson Mandelabaai.

Stephen Timm

Toe hy in November 2015 die pos van waarnemende munisipale bestuurder van die Nelson Mandelabaai metropolitaanse munisipaliteit aanvaar het, het Johan Mettler voor 'n groot uitdaging te staan gekom.

Wykskomitees het byna nooit vergader nie, daar was 'n verlies van sowat 18% faktureerbare elektrisiteit en 'n verlies van 44% van die water wat die stad by instellings koop, die stad se finansies is nie behoorlik bestuur nie en korrupsie het toegeneem. "Dit was 'n uitdagende tyd," erken Mettler, een van verskeie nuwe personeelaanstellings tydens die stad se Terugkeer na Basiese Beginsels-program.

Sedert die begin van verskeie ingrypings onder die Terugkeer na Basiese Begin-

sels-program in middel 2015, het dinge verbeter, sê hy.

Wykskomitees word nou verplig om die notules van hul maandelikse vergaderings by die stad in te dien.

'n Bedrogblitslyn is nou in werking en bedrog- en korrupsiesake waarby drie afsonderlike ondersoeke betrokke is, word tans gefinaliseer. Verskeie verslae het voorheen op die voormalige munisipale bestuurder se lessenaar gelê en stof opgaar.

Altesaam 29 amptenare is by bedrog en korrupsie betrek, waarvan ses afgedank is en ander aan verskeie dissiplinêre verhore onderwerp word.

Die stad het ook verskeie siviele sake aanhangig gemaak om die honderde miljoene rand van die stadsamptenare en verskaffers wat by korrupsie betrek word, te eis.

Afvalverwydering, wat voorheen net elke tweede week in sommige dele van die stad plaasgevind het, vind nou weekliks plaas.

Daarbenewens het die invordering van eiendomsbelasting van 88 tot 93% gestyg. Waterverlies het tot 37% gedaal nadat 'n behoorlike stelsel geïnstalleer is. Elektriesiteitsverliese sal deur die installering van slim meters voorkom word.

Verskeie kritieke vakatures is ook gevul, insluitend dié van die hoofrisikobeampte, 'n pos wat voor die ingryping vier jaar lank vakant was. Die stad se langverwagte metropolisediens is eindelijk in Mei 2016 bekend gestel met 'n span van 50 beamptes.

Hierbenewens is 'n prestasiebestuurstelsel vir die stad se topbestuurders in plek gestel, asook 'n stelsel wat personeel se verlof kontroleer. **V**

Terug na basiese beginsels vir Sondagsrivier

NADAT DIE SONDAGSRIVIER Plaaslike Munisipaliteit in die Oos-Kaap teen die einde van 2014 onder protesaksie deurgeloopt het, word daar weer hard gewerk.

Stephen Timm

Die munisipale bestuurder van Sondagsrivier, Lonwabo Ngoqo, sê die munisipaliteit is besig om paaie op te knap, 'n nuwe watersuiweringsaanleg te bou en die verspreiding van elektrisiteit te verbeter.

Meer as 250 mense is deur die Gemeenskapswerkeprogram in diens geneem om strate skoon te maak en begraaftplase in stand te hou.

Die munisipaliteit, wat hoofsaaklik landelike gebiede en dele van die Addo Olifant Nasionale Park insluit, se ouditresultate vir 2015/16 was nie goed nie, maar danksy onlangse ingrypings word dinge nou reggeruk.

"Die gemeenskap voel die Regering reageer en werk daaraan om al die uitdagings die hoof te bied," sê hy. Daar is byvoorbeeld nou agt padwerkprojekte in teenstelling met net twee in 2014 voor die ingryping.

Ngoqo sê die munisipaliteit het vir die huidige finansiële jaar fondse van verskillende afdelings ontvang om diensleweringsoordagings die hoof te bied.

Dit sluit R36 miljoen in om waterkoppeling en boorgate te

verbeter, R32 miljoen om paaie te onderhou, R24 miljoen vir die behandeling van rioolwater en R9 miljoen om verbindingselektrisiteit in stand te hou, met 'n verdere R15 miljoen in die pyplyn.

Verder sal 'n nuwe burgersentrum in Kirkwood gebou word om die een wat deur betogers afgebrand is te vervang. Daar is ook begin met die herwinning van die dokumente wat in die brand verlore geraak het.

Elektriesiteitsinfrastruktuur vir die sitrusbedryf sal ook opgegradeer word. Dit is noodsaaklik, aangesien die munisipaliteit die tweedegrootste sitrusproduserende gebied in die land is.

Ngoqo sê die ingrypings het in 2014 begin nadat die munisipaliteit en die Departement van Samewerkende Regering 'n intervensiekomitee byeengeroep het.

'n Reeks *Izimbizo* is daarna met lede van die gemeenskap gehou, en 'n forum van belanghebbende is deur die Oos-Kaapse premier, Phumulo Masualle, aangebied.

Ngoqo sê hy doen gereeld verslag aan 'n munisipale bestuurskomitee oor die stand van die verskillende ingrypings. Die komitee sluit verteenwoordigers van verskeie departemente en staatsinstellings in. **V**